

Mål nr.

234-17

Enhet 1

Anges vid kontakt med domstolen

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna

Vattenfall Eldistribution AB ./ Energimarknadsinspektionen
angående **tillämpning av ellagen**

Ni får tillfälle att yttra er över innehållet i bifogade handlingar, aktbilaga 8.

Om ni yttrar er ska yttrandet vara skriftligt och ha kommit in till domstolen **senast den 31 mars 2017**. Ange domstolens målnummer som finns längst upp till höger.

OBS! Om Ni faxar eller skickar via e-post behöver Ni inte skicka originalet via post.

Använd helst bara ett sätt att svara (via antingen vanlig post, e-post eller fax). Adresser finns nedan.

Om ni har några frågor kan ni kontakta domstolen.

Margareta Nyström
Telefon 013 - 25 11 50

Dok.Id 280482

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 11 00 E-post: forvaltningsrattenilinkoping@dom.se www.forvaltningsrattenilinkoping.domstol.se	013-25 11 40	måndag – fredag 08:00-16:00

Förvaltningsrätten i Linköping
Box 406
581 04 Linköping

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING

2017 -02- 28

Mål nr

234-17

E1

Aktbil

8

Stockholm den 28 februari 2017

Yttrande

Mål nr 234-17; Vattenfall Eldistribution AB ./.
Energimarknadsinspektionen

Vattenfall Eldistribution AB ("Vattenfall") inkommer härmed med kompletterande överklagande av Ei:s beslut av den 9 december 2016 (diarienummer 2015-100786, 2016-101894, Bilaga 1). Detta yttrande ersätter det överklagande som ingavs av Vattenfall den 10 januari 2017.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

A. Inledning	3
B. Yrkanden	3
C. Bakgrund	3
1 Generellt om beräkningen av intäktsramar	4
2 Ei:s beslut om intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015	5
D. Den ingående kapitalbasen	6
1 Ei:s omprövningsbeslut avseende intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015	8
2 Ei:s beslut att inte justera den ingående kapitalbasen är felaktigt	8
2.1 Ei:s beslut har inte stöd i gällande rätt	8
2.2 Ei har ändrat sin tolkning av 5 kap. 12 § och 14 § ellagen	10

A. Inledning

- 1 Vattenfall har överklagat Energimarknadsinspektionens ("Ei") beslut avseende Vattenfalls (redovisningsenhet RER00533) begäran om omprövning och fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015.
- 2 Yttrandet är strukturerat som följer. Efter yrkandena (avsnitt B) redogörs i avsnitt C översiktligt för regleringen med förhandsprövning och intäktsramar samt Ei:s beslut om intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015. Därefter, i avsnitt D, redogörs för höjning av intäktsramen pga. en justering av den ingående kapitalbasen.

B. Yrkanden

- 3 Vattenfall yrkar att förvaltningsrätten, med ändring av Ei:s beslut fastställer att Ei, vid omprövning och fastställande av slutlig intäktsram, ska utgå från de korrigerade uppgifter om ingående kapitalbas per den 31 december 2010 som Vattenfall rapporterat till Ei efter tillsynsperiodens slut.
- 4 För det fall förvaltningsrätten bifaller yrkandet ovan yrkar Vattenfall att förvaltningsrätten undanröjer Ei:s beslut och överlämnar till Ei att göra en ny omprövning och fastställande av ny slutlig intäktsram i enlighet med förvaltningsrättens domslut.

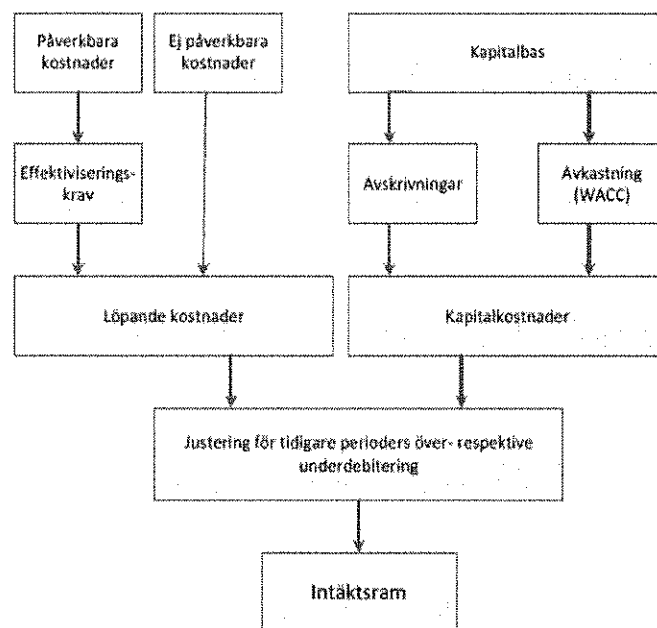
C. Bakgrund

- 5 Efter det att elmarknaden avreglerades den 1 januari 1996 konkurrensutsattes både handel och produktion av el. Elnätsverksamheten (dvs. elnätens infrastruktur) förblev ett monopol som blev föremål för statlig reglering avseende tillsyn och elnätsavgifter. Denna monopolmarknad regleras huvudsakligen av ellagen (1997:857) och Ei utsågs som tillsynsmyndighet. Under årens lopp har regelverket avseende bedömningen av skäliga elnätsavgifter förändrats.
- 6 Den 1 januari 2012 började en förhandsreglering gälla för bestämmande av nätföretagens tillåtna intäkter, så kallade "intäktsramar" (dvs. den högsta intäkten ett nätföretag får uppbära under en tillsynsperiod). Genom den nya regleringen ska intäktsramar fastställas i förväg för tillsynsperioder om fyra år, med början perioden 2012–2015. Den nya regleringen infördes med anledning av EU:s direktiv 2003/54/EG och senare 2009/72/EG, vilka implementerats i 5 kapitlet i ellagen. I korthet bestod den nya regleringen av följande moment.
- 7 Enligt 5 kap. 2 § ellagen ska nätföretag inför en tillsynsperiod lämna förslag på intäktsram till Ei. Detta förslag består dels av en ingående kapitalbas (dvs. den faktiska kapitalbasen inför tillsynsperioden), dels en prognos för investeringar, utrangeringar och påverkbara kostnader under den kommande tillsynsperioden om fyra år. Denna information rapporteras in till Ei via e-tjänsten KENT.
- 8 Ei ska ta nätföretagens förslag i beaktande och fatta beslut om intäktsramar senast två månader innan tillsynsperioden börjar (5 kap. 3 § ellagen). Av Ei:s beslut ska det framgå vilka uppgifter och metoder som har använts vid fastställande av intäktsramen (5 kap. 3 § ellagen). Se vidare om beräkning av intäktsramen i avsnitt C.1 nedan. Detta beslut kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol.
- 9 Under tillsynsperioden har nätföretagen en begränsad möjlighet att justera den intäktsram som Ei fastställt. Enligt 5 kap. 10 § ellagen kan nätföretagen begära omprövning av Ei:s beslut om det finns omständigheter som bedöms medföra en väsentlig ökning av

- intäktsramen eller om det finns särskilda skäl. Ei har enligt 5 kap. 11 § ellagen en möjlighet att justera sitt eget beslut om intäktsram under tillsynsperioden om (i) det nätföretag som beslutet gäller har lämnat oriktiga eller bristfälliga uppgifter som i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek, (ii) beslutet har fattats på ett uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag och detta i mer än ringa omfattning har inverkat på intäktsramens storlek, eller (iii) det annars finns särskilda skäl.
- 10 Möjligheterna till justering av intäktsramen under tillsynsperioden är således begränsade både för Ei och nätföretagen. Justering ska i stället ske efter tillsynsperiodens slut när parterna även har tillgång till information om det faktiska utfallet under tillsynsperioden enligt 5 kap. 12-13 § ellagen (se nedan). Nätföretagen rapporterar efter tillsynsperiodens slut in det faktiska utfallet till Ei via KENT (7 kap. 1 § EIFS 2010:6).¹
- 11 Enligt 5 kap. 12 § ellagen har nätföretagen möjlighet att inom fyra månader från tillsynsperiodens slut ansöka om att intäktsramen ska ökas. På motsvarande vis kan Ei fatta beslut om att sänka intäktsramen om det finns skäl att anta att ramen är större än vad som är motiverat av senare kända förhållanden och avvikelser inte är ringa (5 kap. 13 § ellagen).
- 12 Av 5 kap. 14 § ellagen framgår att Ei, vid omprövning enligt 5 kap. 12 § eller 13 §, ska utgå ifrån de uppgifter och metoder som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram. Vid omprövningen är Ei således skyldigt att utgå från den metod och de uppgifter som beaktats av myndigheten i sitt beslut inför tillsynsperioden (förutsatt att allmän förvaltningsdomstol inte ändrat dessa antaganden efter överklaganden av nätföretagen).
- 13 Sammanfattningsvis bygger förhandsregleringen på att Ei tar ett beslut om intäktsram inför varje tillsynsperiod. Under vissa förutsättningar kan Ei:s beslut omprövas under tillsynsperiodens gång. Efter tillsynsperioden sker, på ett nätföretags eller Ei:s begäran, en slutlig omprövning av intäktsramen.
- 1 Generellt om beräkningen av intäktsramar**
- 14 Ellagen innefattar en övergripande reglering av hur nätföretagens intäktsramar ska beräknas. Enligt 5 kap. 6 § ellagen ska intäktsramen täcka skäligena kostnader för att bedriva nätverksamhet under tillsynsperioden och ge en "rimlig avkastning" på det kapital som krävs för att bedriva verksamheten (kapitalbas).
- 15 Kapitalbasen ska enligt 5 kap. 9 § 1 st ellagen beräknas med utgångspunkt i de tillgångar som nätföretagen använder för att bedriva nätverksamheten. Hänsyn ska även tas till investeringar och avskrivningar under tillsynsperioden.
- 16 Den centrala utgångspunkten i beräkningen av rimlig avkastning är nätföretagens kapitalbas. Avkastningen beräknas genom en kalkylränta som därmed utgör en del av beräkningen av nätföretagens totala kapitalkostnader. Utöver kapitalbasens storlek är avkastningens nivå även beroende av metoden för kapitalkostnadsberäkning samt av vilken kalkylränta som tillämpas. Beräkningen av intäktsramen illustreras i bilden nedan.

---

¹ Ei:s föreskrifter (EIFS 2010:6) och allmänna råd om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (Bilaga 2).

- 17 Ei:s beräkning ska utmynna i en intäktsram som ger täckning för skäligen kostnader och en rimlig avkastning på kapitalbasen. Detta förutsätter att beräkningen baserats på en korrekt kapitalbas som beräknats i enlighet med ellagen och där tillhörande förordningar, föreskrifter och praxis. En felaktigt beräknad kapitalbas eller felaktig metod för beräkning av löpande kostnader resulterar i en felaktig intäktsram.

2 Ei:s beslut om intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015

- 18 Eftersom tillsynsperioden 2012–2015 var den första inom ramen för den nya regleringen införde Ei en ny metod för att beräkna nätföretagens intäktsramar, den så kallade ”schablonmetoden”. Denna metod hade förankrats med elnätsbranschen som utgick från att denna metod skulle utgöra den förutsägbara och långsiktiga metod som nätföretagen efterfrågat.
- 19 Som redogjorts för ovan lämnade nätföretagen in sina förslag på intäktsramar till Ei inför tillsynsperioden i enlighet med 5 kap. 2 § ellagen. Dessa förslag var beräknade enligt den framtagna schablonmetoden och var baserade på den information som nätföretagen hade rapporterat in till Ei genom e-tjänsten KENT.
- 20 Rapporteringen till KENT var mycket omfattande och inkluderade faktiska uppgifter per den 31 december 2010 (den ingående kapitalbasen) samt en prognos för bland annat investeringar, utrangeringar och opåverkbara kostnader för den kommande tillsynsperioden omfattande fyra år.² Arbetet med inrapporteringen var komplicerat och skulle ske på kort tid i den helt nya e-tjänsten. Den korta inrapporteringsperioden försatte samtliga nätföretag, inklusive Vattenfall, i en pressad situation.
- 21 I oktober 2011 fattade Ei beslut avseende intäktsramar för samtliga nätföretag avseende tillsynsperioden 2012–2015 i enlighet med 5 kap. 3 § ellagen. Det visade sig då att Ei utöver

² Inrapporteringen utgick från förordningen (2010:304) om fastställande av intäktsram enligt ellagen (kapitalbasförordningen), Ei:s föreskrifter och allmänna råd EIFS 2010:6 (rapporteringsföreskriften, Bilaga 2) och EIFS 2011:1 (kvalitetsregleringsföreskriften, Bilaga 3).

schablonmetoden även tillämpat en helt ny metod, som inte hade förankrats eller kommunicerats med nätföretagen, kallad "övergångsmetoden". Övergångsmetoden medförde ett betydligt sämre utfall för nätföretagen då denna innebar kraftigt sänkta intäktsramar jämfört med de som nätföretagen hade föreslagit. Därutöver tillämpade Ei en kalkylränta om 5,2 %, vilket var lägre än den kalkylränta som nätföretagen konstaterat skulle krävas för att erhålla en rimlig avkastning.

- 22 Ett stort antal nätföretag ansåg att Ei:s beslut stod i strid med ellagen och överklagade Ei:s beslut till förvaltningsrätten.
- 23 Den 11 december 2013 meddelade Förvaltningsrätten i Linköping dom och biföll nätföretagens överklaganden. Det slogs därmed fast att den övergångsmetod som tillämpats av Ei inte var i enlighet med ellagen och att schablonmetoden ensamt skulle ligga till grund för Ei:s beräkning. Därutöver fastställde förvaltningsrätten att kalkylräntan skulle justeras från 5,2 % till 6,5 %.
- 24 Ei överklagade förvaltningsrättens dom till Kammarrätten i Jönköping som den 10 november 2014 fastställde densamma.³ Ei överklagade även kammarrättens dom till Högsta förvaltningsdomstolen. Högsta förvaltningsdomstolen fattade den 23 mars 2015 beslut om att inte meddela prövningstillstånd. Vid tillfället för Högsta förvaltningsdomstolens dom återstod mindre än tio månader av tillsynsperioden.

D. Den ingående kapitalbasen

- 25 Som redogjorts för ovan rapporterade Vattenfall, i likhet med alla andra nätföretag, in ett förslag till intäktsram inför tillsynsperioden 2012–2015. Denna inrapportering omfattade dels den ingående kapitalbasen av den 31 december 2010, dels en prognos avseende den kommande tillsynsperioden.
- 26 När tillsynsperioden hade löpt ut rapporterade nätföretagen in det faktiska utfallet för tillsynsperioden till Ei via KENT. Detta skulle ske senast den 31 mars 2016. Underlaget utgjorde grunden för en eventuell omprövning av intäktsramarna enligt 5 kap. 12 § eller 13 § ellagen.
- 27 Rapporteringen till KENT gjordes i enlighet med 7 kap. 1 § EIFS 2010:6.⁴ Inför rapporteringen gjorde Vattenfall, i likhet med de flesta nätföretag, en granskning av samtliga tidigare inrapporterade uppgifter vilket omfattade den ingående kapitalbasen.
- 28 Ei gav ut en särskild handbok för hur inrapporteringen skulle gå till eftersom detta var första gången rapportering för beslut om slutliga intäktsramar skulle göras, Bilaga 4. Myndigheten höll även särskilda informationsmöten tillsammans med Energiföretagen under vilka nätföretagen kunde ställa frågor om rapporteringen, Bilaga 5.
- 29 Det förutsattes av såväl Ei som nätföretagen att den prognos som nätföretagen givit inför tillsynsperioden inte skulle överensstämja helt med det faktiska utfallet. Ei hade även förutsett att den ursprungliga inrapporterade ingående kapitalbasen kunde innehålla felaktiga uppgifter. Detta berodde främst på att nätföretagen under påtaglig tidspress skulle inrapportera samtliga sina elnätsanläggningar på ett helt nytt sätt utifrån normvärdeslistor baserade på en geografisk indelning i city, tätort, landsbygd och svår landsbygd. Även den

³ Se bland annat Kammarrätten i Jönköpings dom i mål nr 129-14 (Bilaga 6).

⁴ EIFS 2010:6 (Bilaga 2).

omständigheten att inrapporteringssystemet KENT var helt nytt för nätföretagen bidrog till svårigheterna med att på den korta tid som stod till buds genomföra en korrekt rapportering.

- 30 Av denna anledning innehåller Ei:s utgivna handbok ett avsnitt om korrigerings av ingående kapitalbas. Av avsnitt 5 framgår följande:

”Elnätsföretaget ska rapportera förändringar i kapitalbasen för åren 2011–2015 i enlighet med Ei:s föreskrift om nätkoncessionshavares förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek (EIFS 2010:6). Detta har beskrivits i kapitel 4 ovan. Dessa uppgifter kan sedan användas vid en eventuell omprövning.

För det fall elnätsföretaget har upptäckt felaktigheter i den ingående kapitalbasen per den 31 december 2010 som inte rapporterats under tillsynsperioden kan dessa rapporteras till Ei tillsammans med en begäran om ändring. Möjligheten att rapportera korrigerings av den ingående kapitalbasen gäller alla värderingsmetoder.

Notera att ifall korrigerings av den ingående kapitalbasen gäller en redovisningsenhet där Ei har fattat samredovisningsbeslut under perioden och korrigerings avser en tidigare redovisningsenhet, ska elnätsföretaget i kolumnen Anmärkning ange vilken redovisningsenhet korrigerings avser.

Rapportering av korrigerings ska ske genom att använda en av Ei upprättad Excel-fil, som finns att hämta på Ei:s webbplats. Filen benämns ”Excel-mall för rapportering av korrigerings i ingående kapitalbas per den 31 december 2010” och ska skickas in till Ei med särskild begäran om ändring av den ingående kapitalbasen. Enklast sker detta genom att filen bifogas i KENT-rapporteringen”⁵

- 31 Ei framhåller således särskilt i handboken att fel i den ingående kapitalbasen kan rapporteras till Ei *efter* tillsynsperioden med begäran om ändring. Handboken hänvisar även till en särskild Excel-mall framtagen av Ei för att underlätta inrapporteringen av justeringar, vilken skulle biläggas till rapporteringen i KENT. Information om hur man skulle gå tillväga för att justera den ingående kapitalbasen förmedlades även av Ei under informationsmöten som hölls under vintern 2016. Vid ett av dessa möten visades följande presentationsbild:

”Eventuella korrigerings av ingående kapitalbas

- Begära prövning särskilt för detta, ingår inte i avstämningen automatiskt
- Ev. korrigerings kan exempelvis avse anläggningar som har rapporterats felaktigt och/eller saknas i den ingående kapitalbasen per den 31 december 2010
- Särskild fil för rapportering av ev. korrigerings ”Excel-mall för rapportering av korrigerings i ingående kapitalbas per den 31 december 2010” (Ei:s webbplats, skickas in via Kent)
- För mer information, se kapitel 5 i handboken”⁶

- 32 Nätföretagen uppmanades således av Ei att hitta och rapportera felaktigheter i den ingående kapitalbasen i en av Ei särskild framtagen Excel-mall. Det förutsattes av nätföretagen att den justering som skulle föranledas av inrapporteringen av felaktigheter skulle ske i samband med Ei:s avstämning av de slutliga intäktsramarna för tillsynsperioden 2012–2015 efter tillsynsperiodens utgång.

- 33 Vid Vattenfalls granskning upptäcktes felaktigheter i den inrapporterade ingående kapitalbasen. Detta var en anledning till att bolaget gav in en ansökan om omprövning i

⁵ Ei:s Handbok för rapportering av uppgifter för avstämning av elnätsföretagens intäktsramar, Tillsynsperiod 2012-2015 (version 1.1), avsnitt 5, sid 36 (Bilaga 4).

⁶ Ei:s presentation vid informationsmöte (Bilaga 5).

enlighet med 5 kap. 12 § ellagen till Ei. I ansökan begärdes en justering av den ingående kapitalbasen i enlighet med Ei:s instruktion.

1 Ei:s omprövningsbeslut avseende intäktsramar för tillsynsperioden 2012–2015

34 Den 9 december 2016 tog Ei beslut i frågan om Vattenfalls ansökan om omprövning i samband med beslut om fastställande av slutlig intäktsram för tillsynsperioden 2012–2015.⁷ I beslutet justerade Ei inte Vattenfalls ingående kapitalbas i enlighet med ansökan. Anledningen till detta var enligt beslutet att en sådan justering inte var möjlig (se avsnitt 3.4 i Ei:s beslut). Denna inställning står helt i motsats till vad Ei framhållit i sin egen handbok, i sin särskilt framtagna Excel-mall och vid informationsmöten.

35 Ei:s beslut i denna del är felaktigt då det inte finner stöd i lag samt är oförenligt med de instruktioner Ei tidigare meddelat genom sin handbok och vid informationsmöten.

2 Ei:s beslut att inte justera den ingående kapitalbasen är felaktigt

2.1 Ei:s beslut har inte stöd i gällande rätt

36 Ei:s beslut att inte justera den ingående kapitalbasen vid omprövning enligt 5 kap. 12 § ellagen saknar stöd i lag och förarbeten samt strider mot omprövningsinstitutets syfte. Myndighetens beslut är därför felaktigt.

37 Av 5 kap. 12 § ellagen framgår att ”[e]n nätkoncessionshavare får inom fyra månader efter tillsynsperiodens slut ansöka hos nätmyndigheten om att intäktsramen för perioden ska ökas”. Någon begränsning av den typ som Ei tillämpar i sitt beslut, dvs. att den ingående kapitalbasen inte kan justeras, kan inte utläsas av lagtexten. Om lagstiftaren skulle avsett att begränsa Ei:s möjligheter att ompröva intäktsramen efter tillsynsperiodens slut skulle det uttryckligen framgått av ellagen.

38 Det saknas även stöd i förarbetena för Ei:s uppfattning att felaktiga värden i den ingående kapitalbasen inte skulle kunna korrigeras vid omprövning enligt 5 kap. 12–14 § ellagen.

39 Att myndigheten skulle varit förhindrad att justera intäktsramen – till för- eller nackdel för nätföretagen – strider även mot bestämmelsens syfte. Det övergripande syftet med omprövningen enligt 5 kap. 12–13 § ellagen är att fastställa en korrekt intäktsram genom att justera eventuella oriktiga och bristfälliga uppgifter.⁸

40 Som redogjorts för ovan regleras utgångspunkten för omprövningen i 5 kap. 14 § ellagen. Bestämmelsen har följande lydelse:

”Vid omprövning enligt 12 eller 13 § ska nätmyndigheten kontrollera om de antaganden som legat till grund för beslutet om fastställande av intäktsram överensstämmer med det faktiska utfallet under perioden. Vid bedömningen ska myndigheten tillämpa 6–9 §§ och utgå från de uppgifter och metoder som myndigheten har använt vid fastställandet av intäktsramen och som framgår av beslutet om fastställande.”

⁷ Inför tillsynsperioden 2012–2015 ansökte Vattenfall om en intäktsram om 23 145 262 tkr och Ei fastställde intäktsramen till 18 177 731 tkr. Vattenfall överklagade Ei:s beslut och förvaltningsrätten biföll överklagandet och återförvisade ärendet till Ei för nytt beslut. Ei överklagade förvaltningsrättens beslut men varken kammarrätten eller Högsta förvaltningsdomstolen meddelade prövningstillstånd. Ei beslutade, i enlighet med förvaltningsrättens beslut, om en intäktsram om 22 954 692 tkr.

⁸ Prop. 2008/09:141, sid 40–42 (se även sid 38–40 avseende omprövning under tillsynsperioden vars syfte är detsamma).

- 41 Bestämmelsen förhindrar att Ei ändrar grundförutsättningarna för hur intäktsramen beräknas under en tillsynsperiod, dvs. valet av metod och vilka uppgifter metoden tillämpas på. Det bör här noteras att ordet "uppgifter" i 5 kap. 14 § ellagen rimligen måste avse typen av uppgifter, inte själva uppgifterna i sig. Lagstiftarens syfte med bestämmelsen var att förhindra en justering av intäktsramen pga. metodbyte. Avsikten med omprövningen i detta avseende är i stället att justera eventuella felaktigheter i den kapitalbas (prognosdelen eller den ingående kapitalbasen) som legat till grund för beräkningen av intäktsramen. Därför är Ei bundet till samma metod inför och efter tillsynsperioden (med beaktande av eventuella justeringar av metoden och uppgifterna som beslutats av domstol).
- 42 Det huvudsakliga syftet med omprövningsinstitutet är visserligen att justera den prognos som låg till grund för Ei:s beslut inför tillsynsperioden för det fall att utfallet visat sig blivit ett annat.⁹ Anledningen till detta är att prognosen, till skillnad från den ingående kapitalbasen, är en uppskattning som sannolikt kommer avvika från det faktiska utfallet. Detta innebär dock inte, såsom Ei gör gällande, att justering av prognosdelen är det *enda* syftet med omprövningen. En sådan uppfattning har inte stöd i gällande rätt.
- 43 Ei motiverar även sitt beslut med hänvisning bland annat till kundernas behov av förutsägbarhet. Detta är dock missvisande av följande anledningar.
- 44 Ei menar att nätföretagen har möjlighet att justera den ingående kapitalbasen under tillsynsperioden men inte efter periodens utgång. Enligt 5 kap. 12 § ellagen har dock nätföretag att ansöka om omprövning senast fyra månader efter tillsynsperiodens utgång. Den osäkerhet Ei hänvisar till rör i praktiken endast fyra månaders tid.
- 45 Vidare framgår det av förarbetena avseende 5 kap. 14 § ellagen att "[d]et är av stor betydelse för förutsägbarheten att nätföretaget vid varje givet tillfälle har möjlighet att självt kontrollera hur det ligger till i förhållande till fastställelsebeslutet"¹⁰. Det är således nätföretagens – inte kundernas – förutsägbarhet som 5 kap. 14 § ellagen huvudsakligen avser att skydda. Att detta skulle medföra att nätföretagen själva inte skulle kunna ansöka om en justering av en tidigare rapportering av en felaktig ingående kapitalbas är en orimlig tolkning av bestämmelsen.
- 46 Som stöd för påståendet om kundernas behov av förutsägbarhet hänvisar Ei till sidan 31 i prop. 2008/09:141. Denna del av propositionen behandlar dock inte omprövning av intäktsramen utan avser den övergripande regleringen med förhandsprövning av tariffer. Som redogjorts för ovan är syftet med omprövningsmekanismen att erhålla korrekta intäktsramor och ge nätföretagen förutsägbarhet. Vattenfall ifrågasätter om kundernas förutsägbarhet märkvärt skulle påverkas av korrigeringar av den ingående kapitalbasen. Även om kundernas förutsägbarhet skulle kunna påverkas torde kundernas intresse av att korrekta värden ligger till grund för Ei:s beslut om intäktsramor väga tyngre.
- 47 Det bör slutligen framhållas att följden av Ei:s inställning är att nätföretagen som ger in rättelser sent gynnas. Om nätföretagen av misstag rapporterar en för hög ingående kapitalbas inför en tillsynsperiod och rättelsen ges in först efter tillsynsperiodens utgång kan Ei enligt nuvarande inställning inte korrigera intäktsramen. Detta oaktat om felaktigheten är mycket väsentlig. Ei:s inställning skapar därmed tydliga incitament att ge in rättelser efter tillsynsperiodens utgång. Detta leder till ett orimligt resultat som kan skada både nätföretagen och kunderna, vilket inte kan ha varit lagstiftarens avsikt.

⁹ Av förarbetena framgår att bestämmelserna avseende omprövning "i huvudsak" (dock inte uteslutande) är till för att justera prognosen mot det faktiska utfallet (se prop. 2008/09:141, sid 109).

¹⁰ Prop. 2008/09:141, sid 109.

- 48 Sammanfattningsvis kan det konstateras att Ei:s tolkning av 5 kap. 12 § och 14 § ellagen saknar stöd i bestämmelsernas ordalydelse och förarbeten samt strider mot syftet med omprövningsinstitutet.
- 2.2 Ei har ändrat sin tolkning av 5 kap. 12 § och 14 § ellagen
- 49 Det bör även noteras att Ei har ändrat sin tolkning av 5 kap. 12 § och 14 § ellagen under år 2016. Dessförinnan instämde myndigheten i Vattenfalls tolkning av bestämmelserna.
- 50 Som redogjorts för ovan uppmuntrade Ei under tillsynsperioden – i sin handbok, vid informationsmöten och genom den framtagna Excel-mallen – nätföretagen att både granska den ingående kapitalbasen och begära justering av denna för det fall felaktigheter noteras. Varför myndigheten plötsligt ändrat inställning är svårt att förstå. Genom sina tidigare uttalanden har myndigheten vilselett nätföretagen vilket – om Ei:s beslut inte ändras – kommer orsaka nätföretagen skada.

Som ovan

Linda Landén

Karl Guterstam

BILAGEFÖRTECKNING

Bilaga	Dokument	Datum
1.	Ei:s beslut	9 december 2016
2.	EIFS (2010:6)	14 oktober 2010
3.	EIFS (2011:1)	21 mars 2011
4.	Handbok för rapportering av uppgifter för avstämning av elnätsföretagens intäktsramar – Tillsynsperioden 2012-2015	18 februari 2016
5.	Ei:s presentation vid informationsmöte	
6.	Kammarrätten i Jönköping dom 129-14	10 november 2014